

Text i fotografies: Pako Sánchez

Gra de Fajol Petit

El gel més oriental

El circ d'Ulldeter, a la capçalera de la vall de Camprodon, és un dels racons dels Pirineus més apropiats per a la iniciació de l'escalada hivernal: bon accés, curta aproximació i un refugi guardat ben a prop.

Sense comptar el Canigó, que té una aproximació més llarga, podem dir que a Ulldeter trobarem les escalades glacials més orientals del Pirineu.

A la zona trobarem dos muntanyes on practicar l'alpinisme hivernal: el Gra de Fajol Gran (paret est) i el veí Gra de Fajol Petit, on habitualment trobarem millors condicions per la seva orientació nord. Aprofito per ressenyar tots els itineraris que actualment solquen aquesta segona muntanya —en l'actualitat 23—, distribuïts entre els vessants est, nord-est i nord, l'últim dels quals és el sector més freqüentat i recomanable.

Paret est

Aproximació

Des de l'aparcament de la Coma de l'Orri, a uns quatre quilòmetres de Setcases, abans dels revoltos tancats. Cal prendre la pista que segueix el marge dret del riu Ter, en direcció nord, i creuar el riu a l'altura de la canal escollida. De 45 a 75 min, segons la canal.

Descens

La canal *Paralímpics* es baixa en ràpels equipats pels arbres. Les altres dues canals menen a l' ampla aresta sud-est que duu al cim. Des d'aquest es descendeix al coll del Fajol (oest) i després cal baixar per pendents de neu cap al nord (fàcil), on hi ha el refugi.

1. Paralímpics ****

Corredor que, si està en condicions, presenta els ressalts de gel més interessants de la zona. Dif. màx: 70° obligat (90° optatiu) en 250 m.

1a asc: *Cinto Romero i Àlex Ossó, hivern '92.*

2. Canal del príncep **

Llarg corredor que abans era molt clàssic i ara resta bastant oblidat.

Dif. màx: 45° en 600 m.

3. Canal de la balma de l'argila *

Llarg corredor poc inclinat. Pot ser interessant per a baixar amb esquís.

Dif. màx: 40° en 700 m.

Paret nord-est

Aproximació

Des de l'aparcament inferior de les pistes d'esquí de Vallter 2.000, que està situat uns 300 m després de l'hostal Pastuira. L'accés és evident per dins del bosc (20-30 min).

Paret nord - est

Descens

Ambdues vies es poden rapelar fàcilment des dels arbres de les vores. També hi ha la possibilitat de prendre els amples pendents de 35° que porten al cim i d'aquí seguir la ruta normal cap al refugi.

4. Canal reservoir dogs ***

Canal curta, poc evident i que costa de formar-se.

Dif. màx: 80° / IV° en 100 m.

1a asc: *Marc Canela i Edu Brocal, hivern '97.*

5. Cascada del Gra de Fajol ***

Cascada de dos llargs amb tram mixt. Difícil de formar-se.

Dif. màx: 75° / III° mixt en 70 m.

Paret nord

Aproximació

Des de l'aparcament superior cal dirigir-se al refugi d'Ulldeter. Abans d'arribar-hi, i situats enfront de la paret (a la nostra esquerra), l'aproximació és evident (40 min).

Descens

Es baixa per l'aresta que mena del cim cap al coll del Fajol (oest), des d'on cal descendir per pendents de neu cap al nord (fàcil).

6. O sole mio ***

Via de mixt que discorre per trams de paret, amb un traçat sinuós i molt variat. No és fàcil d'equipar i rarament es troba en condicions.

Dif. màx: 65° / V° en 250 m.

1a asc: *David Hidalgo i Pako Sánchez, hivern '97.*

7. Canal de l'aresta nord-oest ***

Canal a l'extrem esquerre de la paret. Hi ha un bloc encastrat que pot desaparèixer amb molta neu.

Dif. màx: 55° / V+ - VI- en 160 m.

8. Canal Oriental ****

Itinerari clàssic, de dificultat similar a la canaleta estreta, però no tan estètic.

Dif. màx: 60° en 240 m.

9. Esperó dels gradefajolistes ****

Rampes de neu difícils de formar-se i murs de roca sobre una bonica aresta.

Dif. màx: 50° / IV+ en 150 m.

10. Canal amagada ***

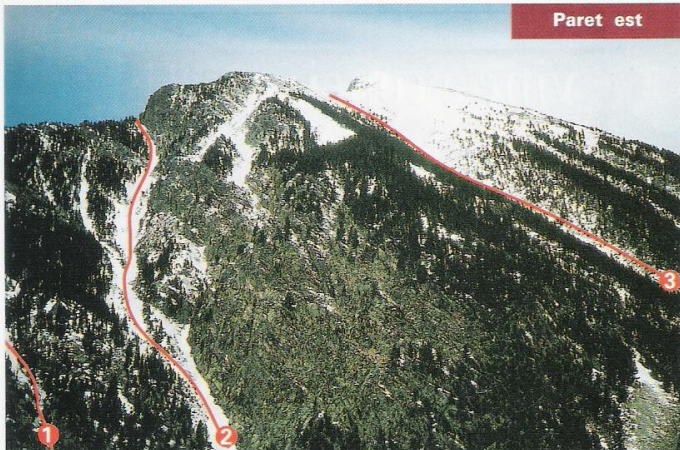
Corredor sobre el gran lloc central de la paret, poc encaixonat i que mena directament al cim.

Dif. màx: 55° / III+ en 240 m.

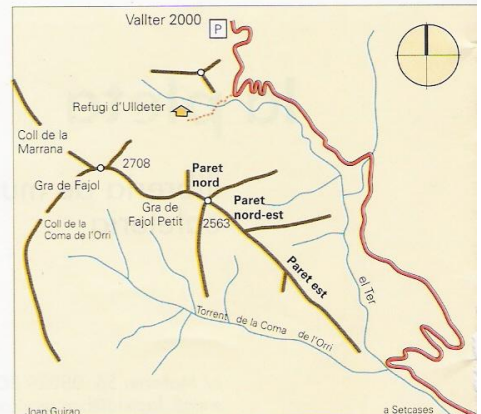
11. Variant de la canal amagada ***

Variant d'entrada per a les vies 9 i 10. Discorre entre els ressalts rocosos que hi ha sota la *Canal amagada*.

Dif. màx: 65° en 100 m.

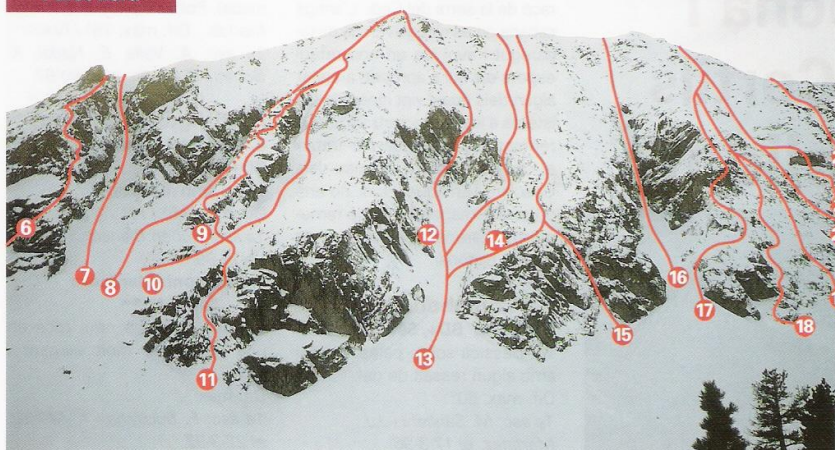

Paret est

Paret nord

12. Sortida directa ***

Variante directa de la canal al centre de la paret. Ataca el mur de roca per un diedre característic equipat amb espits. Dif. màx: 55° / V+ (excepcionalment 75°) en 240 m.

13. Canal de la variant ***

Canal secundària que neix a la dreta de la canal central. Pas clau a mig itinerari, generalment sobre roca. Dif. màx: 50° / IV+ en 240 m.

14. Canal dels avets ***

Via no massa freqüentada amb un primer tram exterior i un segon per pendents de neu. Costa de formar-se. Dif. màx: 50° en 240 m.

15. Variant karkyena ***

Variante d'entrada a la Canal dels avets, amb un segon llarg de mixt difícil, no massa fàcil d'assegurar. Costa de formar-se. Dif. màx: 65° / V+ en 70 m.

1a asc: Xavi Cullerell i Pako Sánchez. Hivern del 96.

16. Canal estreta *****

L'itinerari clàssic de la paret nord. Es tracta d'un bonic corredor molt encaixonat a la part mitja, sovint gelada, on es concentren les dificultats. Ideal per a la iniciació en corredors. Dif. màx: 60° en 220 m.

17. Esperó nord ***

Itinerari que recorre l'esperó situat immediatament a la dreta de la Canal estreta. Costa de formar-se i no és fàcil d'equipar. Dif. màx: 55° / V+ en 220 m.

1a asc: Jordi Tosas i Montse

18. Élfics *****

Itinerari variat que trobarem en condicions idònies només en temporades excepcionals. Difícil d'equipar. Dif. màx: 70° en 210 m.

1a asc: Lluís Subirana i Pako Sánchez, hivern del 96.

19. Sant Jordi ***

Itinerari de tres llargs que enllaça amb el tram superior d'Élfics. Només es forma en anys de nevades excepcionals. Hi trobarem alguns pitons. Dif. màx: 75° / IV° en 200 m.

1a asc: Toni Bosque i Xavier Laporta, el 30-11-99.

20. El maestro cabecicubo *****

Via difícil al primer tram. Transcorre per pendents de neu a la part superior. Només es forma en anys de nevades excepcionals. No és fàcil d'equipar. Dif. màx: cascada opcional de 80° (obligat 70°) en 190 m.

1a asc: Lluís Subirana i Pako Sánchez, hivern del 96.

21. El clan dels Mc'Fajol *****

Via mixta al primer tram. Ambient assegurat. Costa de formar-se i d'equipar. Dif. màx: A1 - V° / 65° en 190 m.

1a asc: Marc Alcaraz i Pako Sánchez, hivern del 98.

22. El boig de la ciutat ***

Corredor amb un bonic ressalt de gel a l'entrada que no és fàcil que es formi.

Dif. màx: 80° en 170 m.

1a asc: Xavier Laporta, el 31-12-95.

23. Canal occidental **

Curt corredor. La seva proximitat al coll li resta interès. Adequat per a la iniciació. Dif. màx: 50° en 170 m.

DADES PRÀCTIQUES

Bellesa i interès

Veure "Dades pràctiques" pàg. 47

Situació i accés

El pic del Gra de Fajol Petit està situat al sud del circ d'Ulldeter, a l'extrem nord de l'alt Ripollès. Per accedir-hi, venint del sud per la N-152, cal desviar-se a Ripoll a la dreta en direcció a Camporodó i d'aquí (esquerra) a Setcases. A continuació s'agafa la carretera de l'estació d'esquí de Vallter 2000 i poc abans del final de la carretera es deixa el cotxe en un aparcament que hi ha després d'una sèrie de revolts tancats. Un rètol ens indicarà el camí que va al refugi d'Ulldeter.

Època ideal

De desembre a març o principis d'abril. És una zona poc propensa al perill d'allaus.

Exposició i equipament

En general, les vies no són exposades i són fàcils d'equipar, tret d'alguns itineraris on expressament s'indica el contrari. Normalment necessitarem pitons extraplans, universals, alguna V, els jocs de tascons i de friends i, en previsió d'algun tram gelat, cargols de gel.

Allotjament

El refugi d'Ulldeter (CEC) es troba a 20 min de la carretera. Té setanta places i està guardat.

S'aconsella reservar-hi plaça (tel: 93 315 23 11) perquè és molt concorregut a l'hivern. Una altra bona opció es acampar al pla situat al peu de la paret nord del Gra de Fajol Petit.

Si es busca més confort, a prop de les pistes hi ha l'hostal Pastuira i hotels a Camporodó i Setcases. No obstant, depenent de la proximitat a la zona, serà factible fer l'activitat en el dia amb anada i tornada incloses.

Cartografia

- El Ripollès. Mapes comarcals de Catalunya. Escala 1:50.000. Institut Cartogràfic de Catalunya.
- Puigmal-Núria. Guia Cartogràfica. Editorial Alpina. Escala 1:25.000.